

Макар циганите в Източна Европа да не са предразположени към много болести, в резултат на скитничеството, живота на открито и лагеруването край блата и мочурища, където има малария, те често страдат от треска, която тяхната проста медицинска система разделя на *shilale* – простуда или настинка – и *tate shilalyi*, „гореща настинка“ или температура и втрисане. За първата се прилага следното средство: три бели и три черни дроба от жаби се изсушават, стриват се на прах и се изпиват с алкохол, след което болният мъж или жена казва:

*„Čuckerdyá pal m're per
Čáven save miseče!
Čuckerdyá pal m're per
Den misečeske drom odry
prejiál!“*

*„Жаби в търбуха,
погълнете лошото!
Жаби в търбуха,
покажете на злото пътя
навън!“*

Под „злото“ се разбират злите духове. Според старите шамански вярвания, които представляват първобитната религия на цялото човечество, всяка болест се причинява от зъл дух, който влиза в тялото и може да бъде изпъден само с магия. В нашата най-развита цивилизация и религия изобилстват следи от тези вярвания сред хората, които тържествено приписват всяко зло на дявола вместо на неизбежните антагонизми в природата. В Новия завет няма по-очевиден факт от този, че всички болести още от древността се смятат за произхождащи от дявола или от зли, окултни влияния и тяхното отрицание или лечение е някаква форма на святост. И ако евреите не са научили това от асирийците, то със сигурност са го изучили във Вавилон, където е било велик народен култ. „Дяволът ме накара“ – казва престъпникът; и няма нито един пункт от това старо магьосничество, който да не се поддържа убедено и сериозно от Римокатолическата църква и от проповедниците на Армията на Спасението.